

18. TUULASTAJAT .

Syyskesän porvarillinen hämärä on laskeutunut Juurisatkon suvannon ylle. Parilassa palavien tervaspuiden tuli valaisee joella liikkuvaa venettä. Kala-Alpo ja Lusman-Olli tuohustavat eli iskevät atraimella nuotiovalon alle ilmestyviä siikoja. ”Sati ei vain riistanvartija Romakka tule saaliinjaolle tänä yönä” varoittaa Kala-Alpo. ”Kyllä pittää olla parempi mies ku Romakka jos aikoo yllättää meidät rysän päältä. Kalamies ottaa omansa, sille ei voi kukaan mitään.” väittää Lusman-Olli.

Maalaiskirjeenkantaja Lyytis Ponkka kulkee postireissullaan käymätiellä ja huomaa salakalastajat. ”Tästä täytyy ilmoittaa riistanvartijalle.” kuulee läheisessä puussa metsähiiriä saalistava pöllö postimiehen sanovan ja näkee hänen katoavan tiemutkan taakse.

Seuraavana päivänä Lyytis Ponkka menee lainvartija Romakan virkataloon. ”Otatko kahvia?” kysyy Romakka vieraaltaan. ”Kaada kupillinen. Juurisatkon suvannolla näkyi tuohustajia.” ilmoittaa Ponkka. ”Vai sitä puolta lakia siellä kuljetaan. Lähdemme ottamaan kiinni ne lupapääät heti.” sanoo Romakka. Valtion virka- veneellä riistanvartija ja apumies saapuvat Juurisatkon alapuolelle. Joenmutkan takana he sytyttävät nuotion kuusten suojaan ja jäävät siihen istumaan ja odottamaan pimeän tuloa.

Kala-Alpon ja Lusman-Ollin laavu on joen takamaastossa olevan poro-aidan keskellä piilossa. Rannan suunnasta katsoen asentokotaa ei huomaa. Ja vaikka joku sattuisi heidät löytämään, olisivat he syyshommissa olevia poromiehiä. Auringonlaskun viimeisessä valossa miehet kunnostavat pyytövälineitään. Olli viilaa arinan- piikkejä teräväksi ja Alpo puhdistaa kiväärinpiippua. ”Tässä rihlakossa on hyvä ja huono puoli. Pamahtaa jos sattuu, mutta jos pamahtaa niin se sattuu.” selittää Alpo. ”Minä käyn tarkistamassa tilanteen ensin rannassa.” sanoo Olli ja lähtee joelle.

Rannalla Lusman-Olli kuuntelee metsän ääniä ja katselee luonnon merkkejä. Suvannon mutkassa pesivä sorsaparvi on lähtenyt muualle. Mikä sen on karkoittanut? Joku on ajanut linnut reviihirtään. Olli aavistaa jotakin olevan tekeillä. Hän lähtee virtaa alaspäin ottamaan asiasta selvää. Suvannon mutkan takaa kuuluu puhetta, sinne on tullut vieraita. Olli hiipii pensaikossa ja tulee sen kuusen taakse jonka alla lainvartijat istuvat ja keskustelevat. ”Tässä suvannossa ne tuohustavat taas tänä yönä.” kuuluu toinen sanovan. ”Nyt me kyllä napataan ne itse teossa” sanoo toinen. Puun takana metsämies kuulee kyttäjien suunnitelman ja poistuu hiljaa varoittamaan kaveriaan.

Asentoleirissä Kala-Alpo on valmiina lähtemään taas öiselle tuulastukselle kun kala-kaveri saapuu rannasta. ”Ne perkeleet ovat tuola alavirralla kyttäämässä.” sanoo Olli hengästyneenä nopeasta kävelystä. ”No sitten me ei mennä tänä yönä. Keitetään kahvit, paistetaan varrassiiat ja pannaan nukkumaan. Ne lainvalvojat saavat valvoa siellä koko kylmän yön.” sanoo Kala-Alpo ja heittää kalastusvehkeet maahan ja täyttää kahvipannun vedellä.